

RECAİZADE
MAHMUT EKREM

*Araba
Sevdası*

Açıklamalı Orijinal Metin

3. BASKI

can
miras

RECAİZADE MAHMUT EKREM

ARABA SEVDASI

MUSAVVER MİLLİ HİKÂYE

Can Miras

Araba Sevdası, Recaizade Mahmut Ekrem

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Âlem Matbaası, 1898

Can Yayınları'nda 1. basım: 2019

3. basım: Ocak 2023, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Seda Yüksel

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4079-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah., Eski Büyükdere Cad., İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

RECAİZADE MAHMUT EKREM
ARABA SEVDASI

MUSAVVER MİLLİ HİKÂYE

Çevrimyazı ve yayına hazırlayan
Necati Tonga

ROMAN

Recaizade Mahmut Ekrem'in Can Yayınları'ndaki diğerk kitabı:

Araba Sevdası (Günümüz Türkçesiyle), 2019

RECAİZADE MAHMUT EKREM, 1 Mart 1847'de İstanbul'da doğdu. Küçük yaşta babasından Arapça ve Farsça öğrendi, bir süre Vaniköy Sıbyan Mektebi ile Beyazıt Rüştîyesi ve Mekteb-i İrfan'da öğrenim gördü. Daha sonra Harbiye İdadisi'ne girdiyse de ikinci sınıftayken hastalanması üzerine bu okuldan ayrılmak zorunda kaldı. 1862'de Hariciye Mektubî Kalemî'nde çalışmaya başladı. Bu dönemde Divan şiiri tarzında şiirler kaleme aldı, Fransızcadan tercümeler yapmaya başladı. İlk yazıları *Tasvir-i Efkâr*, *Hakayıkü'l-vekayi* ve *Hazine-i Evrak* gazetelerinde yayımlandı. 1867'de yurtdışına kaçan Namık Kemal, *Tasvir-i Efkâr*'ın sorumluluğunu ona bıraktı. Öğrencisi Ahmet İhsan'a *Servet-i Fünûn* dergisinin sayfalarını genç şair ve yazarlara açmasını tavsiye etti. Bu sayede 1896 başlarında Edebiyat-ı Cedide hareketi gelişti. Hikâyelerini *Muhsin Bey Yahut Şairliğin Hazin Bir Neticesi* (1889) ve *Şemsâ* (1896) adlı iki kitapta toplayan yazar, *Afife Anjelik* (1870), *Atala Yahut Amerika Vahşileri* (1873), *Vuslat Yahut Süreksiz Sevinç* (1874), *Çok Bilen Çok Yanılır* (1916) adlı beş tiyatro eserine imza attı. Edebiyatımızda yenileşme akımının en önemli temsilcilerinden biri olan yazar, 31 Ocak 1914'te İstanbul'da vefat etti.

Recaizade Mahmut Ekrem
(Taha Toros Arşivi)

Araba Sevdası tefrikaya başlarken Rezaizade Mahmut Ekrem'in *Servet-i Fünûn*'da çıkan fotoğrafı.
"Edib-i muhterem ve mükerrerem Rezaizade utufetlu Ekrem Beyefendi Hazretleri."
(*Servet-i Fünûn*, No. 258, S. 372).

Sunuş

Recaizade Mahmut Ekrem'in *Araba Sevdası* adlı romanı, edebiyatımızda realizm akımı doğrultusunda kaleme alınan ilk eserlerden biridir. Yazar, kitabın önsözünde "Muhsin Bey" adlı uzun hikâyesi gibi *Araba Sevdası*'nda da insanlık hallerini ibretli bir ayna gibi yansıtmaya çalıştığını belirtir. *Araba Sevdası*, ele aldığı tema ve bu temanın işleniş tarzı bakımından Tanzimat dönemi romanımızın olduğu kadar Türk roman tarihinin de köşe taşlarından biridir. Yazar, romanını eğlendirmek için kaleme aldığını belirtse de Bihruz Bey özelinde toplumumuzun Batılılaşma serüveni dönemin sosyal hayatını da yansıtacak şekilde ironik bir dille anlatılır.

Araba Sevdası, ilk olarak *Servet-i Fünûn* dergisinde 20 Şubat 1896-8 Ekim 1896 tarihleri arasında tefrika edilmiş, kitap olarak ilk baskısı ise 1898'de Âlem Matbaası'nda yapılmıştır. Yazarının sağlığında yapılan bu baskının ardından 1940'lı yıllarda Latin harflerine aktarılan *Araba Sevdası*, ilerleyen dönemde pek çok yayınevi tarafından yayımlanmıştır.

Elinizdeki kitabı yayına hazırlanırken romanın 1898'deki ilk baskısını esas aldık. Yazarın diline, üslubuna, kelime tercihlerine müdahale etmedik, yalnızca imlasını günümüz kurallarına uyarladık. Bugün sık kullanılmayan Türkçe kökenli bazı kelimelerle gündelik hayata dair bazı açıklayıcı bilgileri dipnotlarda vermeye çalıştık. Kitabın sonunda günümüz okurunun anlamakta zorlanacağı Arapça ve Farsça kelimeler için kapsamlı bir sözlük hazırladık.

Araba Sevdası, Bihruz Bey'in alafrangalığı etrafında şekil-

lendiği için romanda sık sık Fransızca kelimeler ve cümleler kullanılmıştır. Bu kelimeler ve cümleler; romanın gerek tefrikasında gerekse kitap halindeki baskısında Türkçe okunuşlarıyla yer almış ve rika yazıyla dizilmiştir. Romanın bu baskısında da aynı esas göz önünde bulundurulmuş, Türkçe söylenişlerine göre yazılan Fransızca kelime ve cümleler italik olarak dizilmiş, dipnotlarda bu kelime ve cümleler açıklanmaya çalışılmıştır.

Romanın dikkat çeken yönlerinden biri de gerek tefrikada gerekse kitap halindeki baskısında “Musavver Milli Hikâye” alt başlığıyla sunulması ve resimli olmasıdır. *Araba Sevdası*’ndaki resimler, bizzat bu roman için Ressam Halil Bey tarafından çizilmiştir. Biz de romanın bu baskısında *Araba Sevdası*’nda yer alan orijinal resimleri kullanmaya özen gösterdik. Romanda, bu resimlere dönemi yansıtan ve çoğu Atatürk Kitaplığı arşivinden alınan kartpostallar ile fotoğraflar eşlik etmiştir.

Kitabın yayına hazırlanışı aşamasında emeği geçen Can Yayınları çalışanlarına teşekkür ederim.

Necati Tonga
Kırıkkale, 2019

Erbab-ı Mütalaaya

Malumdur ki insan eğlencesiz yaşayamaz. Bendeniz gibi fitraten inzivayı sevenler içinse mütalaa veya tahrirden iyi eğlence olamaz. Şu kadar ki bu suret-i iştigal mütemadi ve hususıyla ciddi olunca yorgunluğuna tab-aver olmak kabil değildir. Bu halde yorgunluğu az eğlencesi çok meşguliyetler aranmak tabiidir. İşte şu ihtiyacın sevkiyledir ki ara sıra böyle şeyler tahririyle imate-i zamana mecbur oluyorum.

İyi bilirim ki içimizde bu türlü iştigalatı mesela satranç oynamaktan on kat abes, bahçe kazmaktan on kat faydasız addedenler az değildir. İhtimal ki bu hüküm doğrudur. Ne fayda ki ben satrancı merak edemedim... Bahçe kazmayaysa mevsimin müsaadesi yok!

“Muhsin Bey”¹ hikâyesi hiçbir şey değilken erbab-ı mütalaa tarafından epeyce mazhar-ı râğbet olduğu için bu hikâyenin de neşrine cesaret olundu. Niyet-i ahkaranem bunları birkaç parçaya iblağ etmek ve ondan sonra biraz daha büyüklerini de yazmaktır.

Beşeriyete müteallik olarak cereyan etmekte olan mucib-i ibret vakayı ve ahvale şiiir ve hikmetle memzuc bir nazarla bakılırsa hepsi de az çok hazin görünür. Bunlardan birtakımının girye-i teessürle, diğer bir kısmının hande-i istiğrapla telakki edilmesindeki fark, vukuatın mahiyet-i asliyelerindeki feci-

1. Rezaizade Mahmut Ekrem'in 1888 yılında yayımladığı, sevgilisini kaybeden Muhsin Bey'in dünyayla bağlarını koparışını anlatan uzun hikâyesi. (Y.N.)

liğe değil keyfiyet-i itibara aittir. Hakikat veya imkân dairesinde tasavvur ve tasvir olunmakla meşrut olan büyük küçük hikâyelerse vakayi ve ahval-i beşeriyetin birer mirat-ı ibret-nümasıdır.

Bu mütalaaya göre “Muhsin Bey” hikâyesi erbab-ı mütalaaca ağlanacak şeylerden görölmüş olduğu halde bu *Araba Sevdası* gülünecek hallerden addolunsa gerektir. Fakat dikkat olunursa bu ondan elbette daha ziyade hazin, elbette daha çok müellimdir!

İstinye
16 Teşrinisani, sene 1305¹
Recaizade M. Ekrem

Birinci Kısım

حديقة سنو

1

Üsküdar Belediye Bahçesi. (Resim: Halil Bey)

Üsküdar'dan Bağlarbaşı tarikiyle Çamlıca'ya gidilirken Tophanelioğlu'ndaki dört yol ağzı mevkisinden takriben bir yüz hatve¹ ileriye medd-i nazar olunursa o vâsi

1. Adım. Bir hatve 0,75774 metredir. (Y.N.)

şosenin münteha-i vasatisinde etrafı bir buçuk arşın kadar irtifada duvar içine alınmış bir ağaçlık görülür.

Bu ağaçlığa varıldığı gibi şose yol, sağ ve sol olmak üzere iki şubeye ayrılır. Duvarla muhat olan ağaçlığın büyücek bir kapısı vardır ki iki yolun tamam nokta-i iftirakında vakidir.

Sağ ve soldaki yollardan hangisine gidilecek olsa taraf-ı muhalifi mahut ağaçlıkla mahduttur. Ağaçlığın yanındaki duvar alçacık olduğundan üzerinden hayvan ve bhusus insan aşamamak için boyunca teller uzatılarak muhafaza olunmuştur.

Mutedil bir yokuş üzerindeki bu yollardan seyri adıyla dört-beş dakika kadar gidilince daima duvarla muhat olan ağaçlık bir meydancığa müntehi olur. Ağaçlığın burada da cephede aşağıkine muhazi bir kapısı vardır. Yüksekten kuşbakışı bir nazarla bakmak mümkün olsa bir şekl-i mahrutide görünecek olan ağaçlık burada biterse de iki yol yine birleşemez. Meydancığın bir otuz hatve ötesinde epeyce vâsi ve mürtefi bir set üzerinde -kâr-ı kadim binaları taklit yolunda yapılmış- enli saçaklı bir kattan ibaret bir bina ve bunun etrafında bazı büyücek ağaçlar mevcuttur. Onun üst yanında diğer bir setle başlayan yerse birtakım servi ve meşe ağaçlarını ve vaktiyle kırılmayıp kalmış ve mevkinin "Sarı Kaya" ismiyle benam olmasına sebep olmuş büyük büyük sararmış kayaları havi inişli yokuşlu metruk bir mezarlıktır ki geçtiğimiz meydancıktan buraya değin olan mesafe de yine bir beş dakikalık kadar tahmin olunur.

Bu mezarlık da geçildikten sonradır ki iki yol hem birleşir hem de düzleşir. Buradan yine bir beş dakika kadar ileri yürünürse artık Çamlıca Dağı'nın eteğinde Kı-sıklı köyünün çarşısına varılmış olur.

Buraya çıkıncaya kadar yorulmadıysa yine aşağı doğru inelim de nukat ve hududunu tayin ettiğimiz me-

vakii tahkik edelim. Tabiidir ki bu tahkike de mahut ağaçlıktan başlayacağız.

Burası “Çamlıca Bahçesi”¹ namıyla İstanbul’da en evvel tanzim ve küşat olunmuş olan bahçedir. Birkaç zamandan beri rağbet-i ammeden bütün bütün mehur olduğu cihetle ekser eyyamda kapıları kapalı durur.

Yazın ve bahusus baharlarda bu bahçeyi açtırıp da aşağıki kapıdan içerisine girerseniz beş-on kadem ilerleyerek etrafınıza bir nazar ediverince muazzam ve marmur bir ravza-i dil-küşa içinde bulunduğunuza derhal kail olursunuz.

Bahçenin yalnız meydana geldiği tarihte güzel görünmesi fikriyle değil ileride yani zamanlar gelip geçtikçe ağaçların, ormanların büyüyerek kesbedecekleri hale göre letafetlerini daima tezyiden muhafaza eyleyebilmesi mütalaa-i dūr-endişanesiyle icra olunan taksimat-ı dahiliyesine ve o büyüklü küçükklü tarhlarının tenasüp ve vaziyetlerine bakarak iptida tanzimini deruhte eden tabiat-şinas-ı mahir kim ise sanatına tahsin-han olduktan sonra her tarafı birer birer nazar-ı dikkat ve istihsandan geçirmeye başlarsınız.

Haricin enzar-ı teccessüsünü kesmek için kenarlara bir tertib-i matbuda dikilip gereği gibi feyizlenmiş, dal budak salıvermiş salkım, aylandoz, atkestanesi gibi sayedar ağaçlarla orta yerlerde cabeca mağrus çınar, kavak, manolya, salkımsöğüt misilli eşcar-ı günâğünün ve bazı yerlerde nur-ı nazarın değil eşia-i şemsin bile içerisine kolaylıkla nüfuz edemeyeceği surette sıklaşmış ormancıkların etrafında dolaşır; bunları ziyadesiyle dilpesend bulursunuz.

Biraz ilerleyince bir düzlüğün vasatında üstü kapalı,

1. 1870’te ise Millet Bahçesi adıyla açılan bahçe. (Y.N.)

etrafı açık kameriyemsi bir şey ve bazı kenar yollar üzerinde kulübe tarzında muntazam ve matbu ufak ufak binalar müsadif-i nazarınız olur. Bunlardan kameriyeye¹ benzeyen şeyin –eyyam-ı mahsusada icra-i ahenk için celbolunacak– çalgıcı takımına mahsus bir yer ve o kulübelerin de bahçe dahilinde mekûlat ve meşrubat satmak için yapılmış “büfe”ler olduğuna intikal eder, bunları da beğenirsiniz.

Azıcık daha ileri gidince bir büyük *lak*², onun ortasında dil-nişin bir adacık, bu adayı kenara rapt etmek üzere suret-i gayr-i muntazamada çitten yapılmış tabii güzel köprüler ve adanın üzerinde yine işlenmemiş ağaç dal ve kütüklerinden inşa olunmuş zarif bir köşk müşahede eder, bunlardan da aşırı hoşlanırsınız. En sonra yukarıki kapıdan çıkarak mahut meydancığı mürur ve set üzerine suudla evvelce gördüğünüz binayı da yakından temaşa ettiğiniz ve bunun da bahçeye merbut bir “gazi-no” olduğunu öğrendiğiniz halde bahçenin her suretle mükemmeliyetini tasdik eylersiniz.

2

Şu birkaç sözle evsafı kabaca tarif edilmiş olan Çamlıca Bahçesi bundan evvel şimdiki gibi hüznü bir sükût-abad-ı tenhayi değil hengâmeli bir sürgâh-ı şevk ve şagabdı.

Tesviyesiyle, tanzimiyle bir hayli zaman uğraşılan bu

1. Yazın oturulmak üzere ahşap veya demirden yapılmış çardak. (Y.N.)

2. (Fr.) Lac: Göl. (Y.N.)

bahçenin 1286¹ sene-i rumiyesi mevsim-i baharında küşat edileceği havadisi İstanbul ile bilad-ı selase² tabir olunan mevaki ahalişi beyninde şayi olunca erbab-ı heva vü hevesten olan gençler ve bahusus böyle eğlenceleri erkeklerden birkaç kat ziyade aramaya tab'an mecbur olan hanımlar hulul-i vakt-i merhuna intizaren elbiseye, süse müteallik hazırlıklara gereği gibi germiyet vermişler ve bizim memlekette emsali henüz meşhut olmayan bu "moda" nüzhetgâhtan her vakit ve belki mehtaplı gecelerde bile istifade maksadı kolaylıkla hasıl olmak için pek çok aileler Çamlıca, Bulgurlu, Kısıklı, Tophanelioğlu, Bağlarbaşı taraflarında köşkler, haneler isticar ederek bahar gelir gelmez hemen nakle müsaraat göstermişlerdi.

Nihayet o senenin mayıs ayı iptidalarında "bahçe" açıldı. İstirahat ve tenezzühe mahsus olan cuma ve pazar günleri Üsküdar, Kadıköyü, Beylerbeyi gibi Çamlıca'ya civar sayılan yerlerden başka İstanbul'un mahalli-i baidesinden, Boğaziçi'nden ve sair mahallerden arabalar, hayvanlarla ve bazen yayan olarak gelen kadın erkek binlerce seyircinin bahçeye tehacümü hakikaten görülecek temaşalardandı.

Hududu bir çeyrek saatte ancak devrolunabilen bahçe, o kadar vüsatıyla beraber o cemm-i gafiri istiap edemediğinden halkın birtakımı girdikçe diğer birtakımını çıkmaya mecbur ederdi. Bu suretle gerek yukarıki gerek aşağıki kapıdan layenkata girip çıkan seyircilerin kesret-i izdihamıyla o koca bahçe –teşbih biraz kabacaysa da– azim bir arı kovanını andırırdı. Fakat bu bir kovandı ki arıların bal alacakları çiçekler de içinde bulunurdu! İçeride kalanlardan –alafranga bir tabirle– taife-i

1. 1870. (Y.N.)

2. "Üç belde" anlamında Galata, Üsküdar ve Eyüp için kullanılır. (Y.N.)

latifeye¹ mensup olanlar ezhar-ı bahariye rekabet eder gibi en parlak, en güzel renkler içinde ve üçü beşi bir yerde çiçekler gibi iki taraflarına salınarak gezinirler ve bunlardan bal almak hevesiyle bi-karar olan zenbur mi-zaç genç beyler de çiçeklerin arasında ikişer ikişer dolaşırlardı.

Bahçenin dışarısına gelince o da bir başka âlem: Süslü hanımları, şık beyleri hamil birkaç yüz kadar araba bahçenin etrafını kuşatarak bir zincir-i müteharrik gibi birbirini ardınca muttasıl ve müteselsil devrederlerdi.

Vakıa o tarihte ağaçlar daha pek genç ve belki çocuk, ormanlarsa pek seyrek olmakla beraber sunuf-ı nebatat içinde hüsn-i manzaraya malik ve tezyin-i riyaza hadim eşcar ve ezharın ve çemenlerin her nev-i makbul ve muteberi kendisinde mevcut bulunduğu için baharistan-ı tabiatın bir mecmua-ı müntehabatı gibi manzur olmaya liyakat gösteren ve fazla olarak derununda lâk ve köşk gibi enzarı başkaca memnun edecek şeyleri ve alelhusus istirahat ve huzur arzu edenler için cabeca sandalyeleri, kanepeleri bulunan bu bahçe halkın sair seyir yerlerine olan rağbetini tamamıyla kendisine celbetmişti. Binaenaleyh cuma ve pazardan gayrı günlerde ve bazen mehtaplı gecelerde bile “bahçe” züvvar-dan hâli kalmazdı. Onun için demiştik ki: Çamlıca Bahçesi bundan evvel şimdiki gibi hüznü bir sükût-abad-ı tenhayi değil hengâmeli bir sûrgâh-ı şevk ve şagabdı. Filhakika o pirane-ser ağaçlar vaktiyle gençti, heva-i arzu önünde bi-karar olan ehl-i şebap gibi bunlar da en hafif bir rüzgârla hemen ihtizaza gelirler ve şevk ve ümide dair güft ü şenide başlarlardı!

1. Güzeller taifesi, hanımlar. (Y.N.)

O senenin haziranı evasıtına doğru sıcaklar günden güne şiddetini artırdı. Sıcaklar ziyadeleştikçe bahçedeki germiyet noksan bulmaya başlamıştı. O esnada bir perşembe gecesi zuhur eden bir fırtınayı müteakip ta-be-sabah devam eden yağmur havayı tasfiye ve tadil ettiği ve tozları kâmilen bastırıldığı gibi dağlara bağlara da bir taravet-i cedide bahşeylediğinden bir gün sonraki cuma günü saat sekiz sularında¹ “bahçe” emsali görülmedik bir kalabalığa mazhar olmuştu.

Bu kalabalığın ekseriyeti –kadınlar başka erkekler yine başka olarak– üçer beşer bahçenin içinde aşağı yukarı gezinirler, diğerleri de tarhların arasındaki kanepelere sandalyelere oturarak ve çalgıcıların –o zamanlar İstanbul’ca pek “moda” olan– *Bel Elen*² operasından çaldıkları havaları dinleyerek gezinenleri temaşayla eğlenirlerdi.

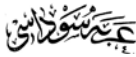
Bu temaşacıların içinde takriben yirmi üç-yirmi beş yaşlarında, top simalı, saz benizli, ela gözlü, kara saçlı, az bıyıklı, kısaca boylu, güzel giyinmiş bir bey görülürdü ki aşağıki kapıya yakın ve kapıdan her gireni çıkanı görmeye müsait bir mevki tutarak bir masanın iki yanındaki birer sandalyeden birisine kendisi kurulmuş, diğerine de

1. Alaturka saate göre. Bugünkü saatle yaklaşık 17.00. (Y.N.)

2. *La Belle Hélène* (Güzel Helen), librettosu Henri Meilhac ve Ludovic Halévy tarafından yazılmış, Jacques Offenbach tarafından bestelenmiş bir operadır. Helen’in Troya Savaşı’nın başlamasına yol açmasını anlatan eser, ilk olarak 17 Aralık 1864’te Fransa’da sahnelenmiştir. (Y.N.)

yakasının iç tarafındaki “Terzi Mir”¹ markası yakından geçenlerin gözlerine çarpmakta olan “pardesü”sünü sanki gelişi güzel atmıştı.

Masanın üzerinde bir tepsi içinde görülen bir “arpa suyu” kadehi hemen bir saatten beri geldiği gibi dolu durmaktaydı. Genç beyse oturduğu yerde sol ayağı üzerine atmış olduğu sağ ayağını mızıkanın usulüne muvafık bir hareketle muttasıl oynatır ve o ayağı pek de küçük değilken ziyadesiyle nazik, ziyadesiyle biçimli gösteren “Heral”² işi parlak potininin sivrice burnuna elindeki bağa saplı ve sapının üzeri Fransızca “M.B.” harflerini irae eder gümüş markalı bastonuyla bir düziye vurur ve en azı her beş dakikada bir kere uçları altınlı bir siyah ipek şeride merbut mineli saatini beyaz yeleşinin cebinden çıkarıp baktıktan ve sabırsızlıkla yerinden fırlayarak kapı tarafına doğru beş-on adım gittikten sonra yine sandalyesine avdetle evvelki vaziyetini alırdı. Genç beyin bu haline dikkat edenler kendisinin mühim bir intizar rahatsızlığı içinde bulunduğuna hükmedebilirlerdi.

4

Muhteşem Bihruz Bey kudema-i vüzeradan müteveffa ... Paşa'nın mahdumudur.

1. Terzi Mir, Osmanlı'nın son dönemlerinde Beyoğlu'nda faaliyet gösteren (günümüzde Beyoğlu Derviş Sokak'ta yer alan 2 numaralı dükkanın olduğu yerde hizmet vermiştir) meşhur erkek terzilerdendir. O dönemde Terzi Mir'de dikilen kıyafetleri giymek, alafangalaşma ve modaya uyma konusunda statü göstergelerinden biri kabul edilmiştir. (Y.N.)

2. Kunduracı Herald, İstiklal Caddesi 401 numarada hizmet veren dönemin meşhur ayakkabıcısıdır. (Y.N.)

"Pek az Türk romanı *Araba Sevdası* kadar adına bağlıdır.

Kıtap, bir moda'nın ve muayyen iktisadi şartlar etrafında hemen bir lahzada teşekkül etmiş köksüz bir kalabalığın romanıdır."

Ahmet Hamdi Tanpınar

Tanzimat edebiyatının birinci döneminde temelleri atılan modern edebiyatımızın duvarlarını örmeye başlayan isimlerden biri de Rezaizade Mahmut Ekrem'dir. Gençleri yazmaya, yazdıklarını yayımlatmaya teşvik ederek bir neslin önünü açan üstat Rezaizade'nin *Araba Sevdası* romanı, Türkçede roman türünün başarılı ilk örneklerinden biri olarak kabul edilir.

Edebiyatımızda sıkça işlenen mirasyedi, züppe tiplerin öncülerinden olan Bihruz Bey'in hayatı, düşünceleri ve aşkı, *Araba Sevdası*'nda yer yer komedileştirilerek anlatılırken okura o dönemi ve ülkenin Batılılaşma macerasını enine boyuna düşünme imkânı sunar.

1896'da *Servet-i Fânûn*'da tefrika edilen bu büyük romanı, orijinalinde yer alan resimler, döneme dair diğer fotoğraflar ve dipnotlarla zenginleştirilmiş bir baskıyla, özgün diline müdahale etmeden sunuyoruz.

Edebiyatımızın mirası TanzimatEdebiyatı Çözgüleri Serisiyle Akademi Yayıncılık

Kapaktaki fotoğraf: Ahmet Çelebi arşivi

 can roman

#canyayinlari.com | @canyayinlari | facebook.com/canyayinlari

ISBN: 978-975-02-6071-9

9 789750 740794